

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten, was vom Monath April, biß zu Ende des Jahrs 1646.
zwischen Jhro Römisch-Kayserlichen Majestät, dann den Beyden Cronen
Franckreich und Schweden, ingleichen des Heiligen Römischen Reichs
Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen, zu Oßnabrück und Münster gehandelt
worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1735

VD18 90103122

N.I. Informatio Mindensis Ecclesiae &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52163](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52163)

1646.
Julius.

digen Herrn Principalen, der Titul Grafen zu Sarwerden gegeben worden: Als mögen wir für unsere gnädige Herren Committenten, die Herren Grafen zu Nassau-Sarbrücken und Sarwerden, Herrn zu Lohr, Wylbaden und Jhstein zc. Krafft habenden Special-Befehls, mehrhochgedachter Fürstlicher Gnaden, wegen solches bey diesen Europäischen Conventu verbotener anmaßlicher Weise abermahls geführten Tituls eines Grafen zu Sarwerden, hiemit bestermassen zu widersprechen und dagegen protestando, in diesen und andern unserer gnädigen Herren Principalen eigenthümliche Grafschafft Sarwerden belangend, daß wenigste nicht zu begehren, keinesweges umgehen. Gestalt wir auch hochgedacht Ihrer Gnaden (weil Reichs- und fast Weltkündig, welchergestalt Fürstlicher Lothringischer Seiten unter dem Schein einer an vorhochermeldtem Kayserlichen Cammer-Gericht, deren obberührten drey Meßischen Lehenstücken halben ergangener Definitiv, gleichwohl deroeselen klahren Inhalt und Buchstaben zu entgegen, ohnerwartet einiger Executorialn und disseits wieder gedachte Urthel erhaltenen Revisorii, auch darauf erfolgten obangeregten Mandati, Paritorien, gleich innerhalb 10. Tagen à die late Sententia nicht allein dero ganze Grafschafft Sarwerden, sondern auch die in deroeselen Grafschafft Sarbrücken gehörige Vogtey Herwigheim, vi armata & publica wieder allgemeine Jura Civilia & Canonica etiam tali casu quæsi juris privantia, sonderlich aber des Heiligen Reichs höchstverpönte Constitutiones und Land-Frieden occupiret, darinne mit Dienern und Unterthanen wegen der Religion und ihrer Dienste also erbärmlich umgangen, wie die Nota Apologetica opposita narrationi sic dictæ veræ, eorum quæ acciderunt in adeunda possessione Comitatus Sarverdenis, und obgedachtes Mandatum ausweisen, hernach aber in Anno 1641. die Grafschafft Sarbrücken und Bestung Homburg an sich gezogen, die in solchen beyden Grafschafften gelegene Städte, Flecken, Dörffer, Residenzen, Land und Leute erbärmlich grausamer Weise demanteliret, eingeküchert, verwüestet und mit unerschwinglichen Exactionen in Grund verheeret worden, auch noch bis auf diese Stunde neben der Grafschafft Sarwerden, die Bestung Homburg thätlicher Weise vorenthalten, und Ihrer Gnaden darum liegende Land und Leute daraus infestiret werden) neben völliger unentgeltlicher Restitution alles obgemeldten eine gebührende schuldtige Satisfaction von Rechts- und Billigkeit wegen, bey diesen allgemeinen oder etwa künftigen Particular-Tractaten bedinglich vorbehalten haben wollen. Geben Osnabrück am 33. Julii Anno 1646.

1646.
Julius.

Gräflich-Nassau-Sarbrück-und Sarwerdische
Abgesandte

Johann Hartmuth von Langlen.
Johann Adam Schragel, Dr.

§. XV.

Derer Catho-
lischen Capi-
tularum zu
Minden und
Verden, Vor-
stellung wie:

Was die beyden Dom-Capitel zu Min-
den und Verden vorstellig gemacher, daß
solche Stifter in keines A catholici Hän-

den kommen sollten, erhellet aus folgender
Information.

der die Ver-
bung solch
Stifter.

N. I.

Informatio Mindensis Ecclesie ostendens, eam non posse aliquo jure ab
A catholicis impeti.

N. I.
Informatio
Mindensis.

Mindensem Episcopatum inter decem in Saxoniam à se fundatos CA-
ROLUS Magnus Imperator & Galliarum Rex constituit circa annum Chri-
sti 779. eique sanctissimum virum *Horumbertum* primum præfecit Anti-
stitem: qui omnes successores egregie Catholici usque ad *Franciscum* Co-
mitem

1646. mitem *de Waldeck*, qui nonnihil in fide vacillavit, oprimè tamen & sincere ad gremium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, revocatis publicè erroribus rediit & Anno 1553. piè in Domino obiit. Cui successit Dominus *Georgius Dux Brunovicensis*, qui in omnibus suis Officiis Catholice fidei pacisque amantissimus & huic & Bremensi & Verdensi præfuit Ecclesiis: mortuus anno 1562. Huic successit *Gerhardus Comes de Schaumburg* verè Catholicus: quo vita functo licet *Henricus Julius Brunsvicensis Dux* omnibus modis sese intrudere conatus fuerit, studio tamen & opera *Ernesti Ducis Bavarie Archiepiscopi Colonienfis* ut Metropolitanus id merito impeditum fuit: & *Antonius Schaumburgicus frater Gerhardi*, successor ab ipso constitutus & à Sede Apostolica approbatus aliquot annos illam rexit Ecclesiam, usque dum *Christianus Dux Brunsvicensis & Luneburgensis* Anno 1597. 6. Septembris certis conditionibus præcipuè verò de assumenda Religione Catholica (ut videre est sub litera A. infra *) electus fuit Coadjutor, ipsique juxta apostitum Reversale, Anno 1599. mortuo Episcopo *Antonio* cum restrictione & reservatione nomine Capituli usque ad revocationem possidendi, adeoque non proprio nomine, nec totà vitâ administratio à Capitulo commissa fuit: uti docetur infra sub lit. B. Ex quo Reversali patet, quomodo memoratus Dux sub initium administrationis manu & sigillo propriis cum interpositione verbi Principis se obligaverit ad juramento publico & solenni atque etiam à fratre suo Duce *Ernesto* aliisque plurimis fidejussoribus confirmatam, subscriptam sigillatamque Capitulationem, in omnibus punctis inviolabiliter observandam, Confirmationem Papalem impetrandam nec non ab Imperatore Regalia aut saltem Indultum ad aliquot annos administrandi petendum aut obtinendum.

1646.
Julius.

Lit. A.

Lit. B.

*) Diese Condition de assumenda Religione Catholica, erscheint aus der angefügten Beilage sub A so gar nicht, auch ne quidem implicite: daß vielmehr Herzog *Christian* vorbehalten hat, sich vermöglen zu können, welches Er assumta qualitate Clericali, bey der andern Religion nicht hätte thun können.

Posteaquam verò tot annis, ultra triginta scilicet, dictæ Capitulationi neutiquam satisfactum fuisset, nec qualificatio debita & promissa subsecuta, adeoque conditionibus solenniter juratis non adimpletis nullum jus habuit; merito libera electio in alium Capitulo illata semper permansit, prout etiam liberam potestatem, totam administrationem revocandi, Capitulo Reversale dictum expresse concedit. Imò ad Sedem Apostolicam juxta Concordata Germaniæ & sacros Canones notorie jus devolutum fuit, pro hac vice dicto Episcopatu providendi prout & moderno Episcopo Domino *Francisco Guillelmo, URBANUS Octavus* Anno 1629. juxta exemplum in similibus casibus canonicè providit, & Cæsarea Majestas absolutum judicium administrandi, literasque subjectionis ad Status & subditos Mindenenses concessit. Et licet ad repellendas has superiorum legitimas ordinationes non nemo ex Capitularibus à dicto *Christiano* Coadjutorem se constitui pateretur, adeoque litem proviso movere conaretur, totum negotium tamen à Sede Apostolica (quo causa hæc pertinebat, atque tum à Cæsare tum à partibus remissa fuerat) per sententiam cassatoriam Roma, in judicio contradictorio Anno 1631. datam, postea etiam ab Imperatore Coadjutoria illa de jure nulla declarata fuit. Unde præfatus Dominus Episcopus Anno 1632. d. 22. Julii consentiente Capitulo solenniter in Cathedrali Ecclesia præstitis præstandis in Episcopum & Principem Mindenensem inauguratus fequenti diè à Nobilitate, Civitatibus & subditis debirum ac solitum recepit homagium, non movente dicto Duce *Christiano* aliquid contra adhuc juxta suum Reversale severe admonito à Capitulo & Statibus. Cumque præfatus Dux *Christianus* Anno 1633. obiret, sine controversia uti Capitulo jus alium eligendi mansisset non facta provisione Apostolica, ita ejus loco consensus, quo provisio recepta & possessio data fuit, jus Capituli finivit. Nec jus illud

1646.
Julius.

quoad Coadjutoriam Acatholicis aliquod tribuit, cum tantum inter Catholicos quaestio fuerit; nec etiam ex Electione Christiani Ducis vel contra dispositionem Papalem subsecutam minimum praetendi potest; cum haec in Concordatis Germaniae sit fundata & exemplis roborata; illa vero multum conditionata & nullatenus observata, nullum jus Electo, prout ipse in praefatis Reverfalibus fatetur, tribuerit. Imò Christianus Dux, designando Anno 1629. Catholicum successorem, Acatholicis ipsemet omne jus ad hanc Ecclesiam negavit.

1646.
Julius.

Adeoque haec Ecclesia semper in manibus Catholicorum substitit, neque ulla ratione ab Acatholicis imperi potest, idque etiam ex aliis rationibus circa Episcopatum Osnabrugensem in hoc puncto adductis.

A.

Extractus Capitulationis Mindensis cum CHRISTIANO Duce.

Nos Christianus Dei gratia Scholasticus & Electus Coadjutor Mindensis Ecclesiae, Dux Brunsvicensis & Lüneburgensis, fatemur hinc publice, Postquam Reverendissimi, Nobiles, Honorabiles & Doctissimi Domini Praepositi, Decanus & Capitulares praefatae Ecclesiae Mindensis hodie infra scripti ex jure suo & Ecclesiae eligendi seu postulandi, libera electione nostram personam in Coadjutorem & Successorem in dicto Episcopatu legitime elegerunt, proclamârunt: quod nos etiam in nomine Sanctissimae Trinitatis, cujus indubitato instinctu ac dispositione ita ordinatum & inceptum negotium fuit, post maturam deliberationem acceptavimus: gratias agimus imprimis suae Majestati divinae & dictis Dominis Capitularibus nostris, Nosque Dei gratia & bonitate ita geremus erga supremas potestates & unumquemque, ut ad Dei honorem, utilitatem Ecclesiae & nostrae Principalis Brunsvicensis & Lüneburgensis Domus laudem cedat nec Dominis eligentibus exprobari possit.

Obligamus itaque nos sub vero verbo, dignitate & honore Principis erga praedictum Capitulum & ipsorum successores, quod quam primum expensis nostris Confirmationem & Regalia ab utraque suprema potestate praedicta Ecclesiastica scilicet & Temporalis impetrare velimus, & nos juxta sacros Canones qualificare, ut tanquam Princeps Ecclesiasticus Sacri Romani Imperii consuetam Sessionem & Votum habere & conferre possimus. Et nos ut Coadjutor, vivente Reverendissimo Domino Anthonio, confirmato Episcopo, nostro cognato charissimo, vel post Suae Dilectionis obitum (quem DEUS tardum concedat) uti Successor, nulli administrationi vel regimini istius Episcopi vel residentiis aut redditibus, sine Capituli beneplacito ullo modo miscebimus, sed administratio ac regimen unâ cum Residentiis & redditibus post mortem praefati moderni Domini Episcopi, ut moris est, in manibus ac potestate Capituli, tamdiu quousque Confirmatio & Regalia impetrata fuerint, sine nostra contradictione vel impedimento manebit. Postquam verò post obitum Reverendissimi moderni Episcopi & impetrata Confirmatione ac Regalibus nos qualificaverimus, volumus ad citationem Capituli Civitatem Mindensem solenni & consueto ritu intrare, Juramentum nostrum Episcopale praestare, & vicissim à Nobilitate, Civitatibus & Statibus consuetum Juramentum & Homagium recipere, & praeterea omnia laudabilia Statuta Ecclesiae Mindensis, quantum Episcopum concernunt, una cum articulis praefati Juramenti Episcopalis; item omnia & singula, quae à nostris Antecessoribus, Episcopis Mindensibus, cum Capitulo sigillata sunt, sine omni contradictione sincere, & uti Principem decet, servabimus: Imprimis etiam habita administratione eò omnia dirigemus.

Utop

112

mus

1646.
Julius.

mus nostra, ut antiquissima Religio Catholica in suo honore & dignitate habeatur, Reverendissimum Capitulum, Collegia, Monasteria & Ecclesiastica persona apud antiquas & laudabiles suas Ceremonias manuteneantur, & nemo cum aliis seu nova religione gravari debeat. Si etiam aliqua Reformatio cujusdam cultus divini superioribus annis neglecti vel alias necessaria foret, in hoc Reverendissimum Capitulum defendemus & clementer ei assistemus. Cum etiam deceat & consuetudinis antiqua sit, ut noviter ingressus Episcopus Ecclesiam Mindensem aliquo nobili honoret dono; ita nos obligamus, quod antequam aggrediamur administrationem seu regimen Episcopatus, ad laudem Dei & nostrae Principalis Domus ac familiae Lunaburgensis honorem magnificentissime Ecclesiae providebimus. Si vero contigerit nos de nostro Statu Ecclesiastico mutando cogitare, vel alias matrimonium iniremus, Coadjutoriam & futurum Episcopatum & omne jus in illum acquisitum, una cum residentiis, arcibus, & earum pertinentiis ac Jurisdictionibus liberè sine onere, etiam sine omni recompensa vel refusione ullius reparationis vel meliorationis per nos factae, omnimodè purè & simpliciter iterum ad manus Reverendissimi nostri Capituli, uti Dominorum haereditariorum, à quibus accepimus, omninò consignari tradique faciemus.

Quae omnia supradicta loquimur & promittimus Nos *Christianus Dux Brunovicensis & Lunaburgensis* praefatus sub nostra Principali dignitate & honore, sincerè & Principaliter nec non firmiter observare. Pro majori etiam securitate nostrum charissimum fratrem Dominum *Ernestum*, Ducem Brunovicensem & Lunaburgensem, permovimus, ut haec omnia nobiscum sigillaret & se fideiussorem subscriberet. Alii etiam Fideiussores constituti sunt, sincerè nobis dilecti Conradus de Mandelslo in Ruberbüttel, Levinus de Hodenberg, Franciscus Otto de Wensen, Otto Groten, Ernestus de Leden, Satrapa in Levinau, Levinus de Zerlen, Theodoricus Kléncke, Balthasar de Wülffen, Henricus de Holden, item Fridericus de Wechen, J. U. D. & Cancellarius. Et nos *Ernestus Dux* praefatus fatemur pro nobis & haereditibus nostris hisce praesentibus, quod omnia & singula puncta in dictis articulis contenta & clausula Capitulationis, quam Frater noster Charissimus *Christianus Dux* cum Capitulo Mindensi inivit, firmiter & constanter sub honore, dignitate, & fide Principis sine fraude aut exceptione ulla servabuntur. Et nos testes (*supradicti singuli*) fideiussores, promittimus pro nobis & veris haereditibus nostris, quod indivissim & quilibet nostrum in solidum à memorato Domino Duce *Christiano* Electo Coadjutore Mindensi, Capitulo ejusdem Ecclesiae ratione dictarum Capitulationum facti simus fideiussores & promiserimus, prout promittimus per praesentes. Actum Mindae Anno Christi 1597. d. 6. Septembris.

Ernestus Dux Brunsvicensis & Lüneburgensis.

Christianus Dux Brunsvicensis & Lüneburgensis.

Sic subscripti sunt singuli supradicti

Testes cum apposis suis sigillis.

B.

Reverales Domini Ducis *Christiani* Electi Mindensis.

Nos *Christianus* DEI Gratia Electus Episcopus Mindensis, Dux Brunsvicensis & Lunaburgensis notum facimus, quod divina disponente clementia etiam cum beneplacito quondam Reverendissimi Domini *Antonii* Episcopi & Principis

1646.
Julius.

1646.
Julius.

cipis Mindensis Decani & Archi-Diaconi Coloniensis Praepositi item Hildesien-
Comitis Holfatiae Schaumburg & Sternbergæ &c. Domini in Ge-
men, Cognati nostri charissimi pie memorie, à Reverendissimis Praeposito,
Decano, Seniore totoque Capitulo Mindensis Ecclesie legitime in Coadju-
torem electi fuerimus; Nobis etiam decreto Electionis hujusmodi debite
praesentato dictam electionem acceperimus. Nuper autem dictus Do-
minus *Anthonus* Episcopus secundum Dei voluntatem naturae debitum
solverit & ideo successio dicti Episcopi ad nos devoluta sit, nos etiam sciamus,
quod tam de jure quam etiam ex pactis Capitulationibus, Episcopalem
administrationem ante Papalem Confirmationem sicut & Regalium à
Caesarea Majestate collationem acceptare non possumus: dicta vero Confir-
matio Papalis & collatio Caesarea tam cito, ac nos optamus, obtineri haud
possunt (in quo tamen nullam diligentiam praetermittemus) & ex hoc per-
iculosis hisce temporibus, quibus in Circulo Westphalico omnes bellicis
armis involuti sunt, Episcopatu huic ejusque fortalitiis, residentiis, nec
non subditis immensum damnum & periculum accidere posset; quod ma-
lum tam Nos quam Capitulum, quantum possibile est, avertere vellemus;
Hinc ex his causis & ut alia jura in Camera conservari possint, Nos apud
dictum Capitulum, citra tamen praedictum utriusque supremæ potestatis
Ecclesiasticæ & Secularis, Statutorum Ecclesie & consuetudinum, ex bono
illius affectu obtinimus, quod ipsorum nomine regimen & administratio-
nem usque ad Confirmationem & Regalia impetrata exercere, iis, quæ de
mensa Episcopali sunt (excepta Satrapia in Schliffenburg) frui possimus,
necessaria tamen requisita ad Regimen consueta expendere debeamus. Vi-
cissim Nos obligamus sub dignitate fide & verbo Principis, quod nos pasto-
rum Juramentum & sigillitas ac promissas Capitulationes, per omnia dicto
Capitulo sine exceptione servabimus, faciemus etiam, quod propterea nec
Capitulum, nec subditi ullo modo per Nos vel nostros gravari debeant,
Volumus etiam per nostros speciales Legatos apud Sanctissimum Papalem
Confirmationem sine Episcopatus & Capituli damno vel expensis accedere
& obtinere & ad dignitatem Episcopi Nos ita qualificare, ut & Nobis &
Capitulo apud supremam potestatem & totum mundum non possit expo-
brari: Similiter volumus & debemus apud Serenissimam Caesaream Maje-
statem Regalia, vel saltem Indultum administrandi Episcopatus nostris im-
pensis quantocius impetrare & Capitulo insinuare, postea etiam consuetum
solemnem introitum de facto celebrare & à Statibus & Civitatibus pro No-
bis & Capitulo nostro debitum Juramentum & homagium recipere & sin-
gulis sua Privilegia, ut consuetum est, confirmare, ipsos Cives manute-
nere ac pro posse defendere nec in minimo contra ea gravare. Nostram
Aulam & Cancellariam, Consiliarios & famulitium secundum consilium &
voluntatem Capituli constituemus: in rebus Episcopos concernentibus nil
sine ipsorum consensu ac voluntate agemus, sed consilio Capituli unicuique
judicemus & ordinabimus, quod iustum est, nec permittemus, ullum de-
super gravari &c. *Et infra.*

Quod si contingeret, Capitulum & Ecclesiam Mindensem ratione to-
taliter nobis concessa administrationis à sua Sanctitate vel Caesarea Maje-
state suo Metropolitanò aut alio quocunque modo, Mandatis, Processibus,
Inhibitionibus, Citationibus, Fulminationibus, Privationibus, Suspensionibus
vel alia via gravari, id omne nostris impensis volumus avertere sine
ipsorum damno, ideoque illos illæsos defendemus. Cancellarius item &
omnes alii Ministri residentiarum nobis tantum, quoad redditus, Capitulo
verò & veris Dominis proprietariis juramento adstricti erunt. Quæ omnia
firmiter servabimus, quod si aliter faceremus (quod DEUS avertat) & à
Capitulo moniti non corrigeremus, tunc à petitione Capituli, sine exceptio-
ne

1646.
Julius.

1646.
Julius.

ne aut oppositione ulla taliter concessam administrationem Episcopatus cum residentibus, Jurisdictione, pertinentiis, redditibus, nullo excepto ad manus Capituli, sine ulla intercessione aliorum vel conditione, simpliciter & pure restituemus, nec ulterius nos immiscebimus vel per alios immisceri faciemus ullo modo. In quorum omnium fidem has Reversales propria manu subscripsimus & sigillo nostro Principali firmavimus. Actum in Petershagen, d. Martis post Reminiscere 6. Martii Anno 1599.

1646.
Julius.

CHRISTIANUS.

(L. S.)

N. II.

*Informatio in Cauſa Episcopatus Verdenſis, qua ostenditur illum ab Aca-
tholicis nullo jure peti minus possideri posse.*

N. II.
Informatio
Ecclesie
Verdenſis.

Fundatus est hic Episcopatus Verdenſis in Saxonia à CAROLO M. Imperatore & Rege Gallie circa annum Christi 786. Primus eidem præfuit, magnus ille *Swibertus*, qui non solum sex immediate sequentes Sanctos, verum omnes alios Successores Catholicos habuit, usque ad *Everhardum ab Holle*, qui etiam Catholicus Anno 1567. electus & confirmatus, tandem ultimis annis in religione defecit, Exercitium tamen Catholicum in Diocesi reliquit; Cui successit, Anno 1585. *Philippus Sigismundus* Luneburgenſis & Brunsvicensis Dux, pactis cum eodem Capitulationibus antiquorum Catholicorum antecessorum. Is cum circa annum 1610. à Capitulo peteret, ut junioem filium Regis Danie Principem *Fridericum* octo vel novem circiter annorum, in Coadjutorem & Successorem eligeret, tandem ad multas instantias tam dicti Ducis, quam etiam aliorum Capitulum se resolvit, & cum Rege Danie tractavit. Interim *Philippus Sigismundus* Anno 1623. obiit, & stante minorennitate Filii Rex administrationem in se sumit. Cum vero intelligeret Capitulum, dictum Regem pacem cum Imperatore inisse Lubecæ 3. Junii 1639. ibique omni juri, quod in hunc Episcopatum uti pro filio (qui nec velle nec nolle adhuc habebat) acceptavit, ita pro se & eodem, stante eadem minorennitate, iterum renunciasse: Ne itaque per Pontificem & Imperatorem fieret provisio, Capitulum omnes absentes Canonicos convocavit, ad certum & determinatum diem, atque ex suo gremio Catholicum D. *Bartholdum Comitem de Königseck*, quem paulo ante non solum ad Canonicatum, vigore Cæsarearum Precum Primariarum receperant, verum etiam ut Capitularis fieret atque eligibilis esset, statim emanciparunt, elegerunt: Præsentarunt etiam absque mora *URBANO VIII.* literis latinis ad modum aliarum Ecclesiarum electionem hanc à se factam, petieruntque more solito à se electum confirmari. Similes literas scripserunt ad Imperatorem *FERDINANDUM II.* gloriosissimæ memoriæ; rogaruntque Electo Regalia consueta concedi. Ex quibus omnibus satis liquet, præfatum Principem *Fridericum* nullum jus ad hunc Episcopatum habere, aut ei à Capitulo concessum, minus prætereendere posse, sed potius solenni Electione & solita Præsentatione Catholicis antiquum jus conservatum. Quod vero Papa & Imperator taliter Electum confirmare noluerint, sed de jure suo, juxta Concordata Germaniæ, Canones & usum Imperii, pro hac vice aliter disposuerint & moderno Domino *Francisco Wilhelmo* Anno 1629. Episcopatum contulerint, Confirmationem ac Regalia concesserint, de hoc Aca-tholici conqueri non habent: cum aliàs, quando in præfatum Dominum *Bartholdum* uti Electum supremæ Potestatis consensissent, Aca-tholicis nullum jus quæsitum fuisset. Præfatus *Franciscus Guilhelmus* Episcopus Ao. 1630. mense Febr. possessionem dicti Episcopatus accepit & 1. Maji solenni ritu inauguratus juxta Indultum à *FERDINANDO II.* & alia consueta Mandata, ad Status

Dritter Theil.

M m m

con-